HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

משכחת לה בין בחכירות ובין בקבלנות. כגון יש לומר לקמן יקלר לעקור יעקור דכל מה שיש לו לטעון בקבלנות יש לו לטעון בחכירות. וגבי יבש המעיין אם תמר מכור לי שדה [בית] שלמין זו יתורי שדות מחריס דהשתא הוי מכת מדינה דלא יבשו נמי שלמי מדינה וי"ל דנקט התי טעמא דמשועינן דלמילו יבשו נמי שלמי מדינה ויבשו נמי שלמי מדינה כי היכי דבחכירות כי יבש המעיין מנכה לו הכי נמי בקבלנות אם קבלה בשלים ולמחצה הכל לפי מה שנפסד: **מלמן ואילך לו'.** כל תמת לפרשנה במקומה: **שמא בעלמא.** כך היה נקרא אבל לא בשביל המעיין העלימי בחכירותיך: **נאמן.** מלי כור לפי מקדון מתים בחלר המקבל. ממשים על ממשים הוי בית סאה: **אע"פ שאין בו גפנים** גרסינן. וגבי פרדס **אע"פ שאין בו רמונים** גרסינן: **אמר לו מחכיר לחובר.** שדה בית השלחין לתי מחכיר לך יכול לומר שמא בעלמא אמרי: **מתני' חובירה.** שלא תרשה ולא זרעה: **שמין לחופה.** כגון בקבלנות שקבל ממנה ושלים ולרביע שבל בחכירות לא שייכא הא דמתי שמין ליכא מכירותו יתן לו: **אם לחוביר.** לשעבה בורה: **ולא לעביד.** ולא לעשה בה פעולה הרלויה לה: **גמ' דורש נשון הדיוט.** שהרגילו הליוטות לכתוב שלא כתקנת חכמים היה דורש הלשון לפסול הדין לחבירו: **מדם מביא קרבן עשיר על משמו.** שהוא חייב בקרבן לידשה ולרשהה ואם הוא עשיר אין יכול לומר היא אין לה כלום ותיפטר בקרבן עני: **כל הקרבנות שהיא חייבת.** שלא בגדר ובדבה כגון קרבן זיבתה ומשה וחטאת שעליה: ה"ג לה (ו) בפ"ב ד"ר **יהודה לפיכך אם פטרה אינו חייב בהן שכן היא כופתה לו לחבירין** (ז) **דאיפא לי עלך מן קדמת דנא.** והכי פירושה לפיכך אם גירשה ונתן לה כתובתה ועדיין קרבנותיה עליה אינו חייב בהן שכך כותבת לו בתוך השובר שכותבת לו על קבלת כתובתה התקבלתי כתובתי ואחרינן דאית לי עלך מן קדמת דנא וכל אחריות שהיה לי עליך מלפני היום הזה. ולשון הספרים איני יודע לפרשו כראוי: **לכופה אמן.** שכותבין להן ביום אירוסין: **לבשכנסי לחופה.** וקדושין ע"מ כן ולא חלו קדושין בה עד שתיכנס לחופה והכי חטיפה קודם לכך: **לא ימשכננו.** ע"י שלא בית לן במשכון שהוא יתר על חובו: **שכך הוא כופה לו משלומת דאית לך עלי כל קבל דיבי.** אם תביא לו את העבוט לזמן מרובה שמין את המשכון וכותב לו זה בשטר יהיו לך כל תשלומין עלי ליפרע ממני דמי משכון זה ואם משכנו יותר על חובו נמצא גובה שלא כדין: **טעמא דכתב ליה הכי.** כלומר למה ליה למיכתב ליה והלמר ר' יוחנן משכנו והשיב לו את העבוט ומת הלוה שומטו המלוה מעל גביו ולא הוי כשאר מטלטלי דיתמי דלא תשתעבדי לבעל חוב לכיון דמשכניה קנייה לי דידיה לגובייניה: **מהני** ניטולין או לוותה ואכלה לא יפלם ועד כאן לא מיבעיא לן בס"פ יש נוחלין (ג"ב דף קלט.) גלוותה ואכלה ועמדה ונשתת לי בלוקח הוי לי כיורש הוי לי כלוקח הוי ואין המלוה מוציא מיד הבעל לי כיורש הוי ומוציא שלא נתכוין שהכניסה לו אבל מנכסי הבעל פשוט הוא דלא"כ אם יקניטה תלוה ותשלך גבי וי"ב לוותה כשהיא מתעברו אף שאינו משועבד לה דלא משלם ובלא שום רלויה דבר פשוט הוא דלא"כ אם יקניטה תלוה ותשלך לגיהוד ותחייבנו ק' מנה בכל יום אבל בזוירות אין לחוש שתשור ותפסידו ובנדרים ובנדבות נמי אם היה חייב לשלם היתה מפסדת לו כמה וכמה דלפילו יוכל להפר דחשיב כדברים שבינו לבינה משום הפסד ממונו יש לחוש שמא תשור ותפרע קודם שישמע ולפילו ישמע זימנין דמיטרח כדאמר בנדרים בפ' נערה (דף עג.) ולא (ו) כרב אחא שהורה שהבעל חייב לפרוע מוצא חשתו שלוותה קודם שנשאה מכח דר' יהודה דהכא: **לא ימשכננו יותר מחובו.** (ו) דאף על גב דאין משלם לו הגירעון אלא בכתב מכל מקום לא ימשכננו יותר מחובו: **מעמא דכתב ליה הכי והא אמר רבי יוחנן בו'.** ותימה והא כיון דדרים בשון הדיוט לפילו לא כתב נמי כדפרישית לעיל ומאי פריך לרבי יוחנן וי"ל דאם אינה רבי יוחנן דאמר שומטו מעל גבי בניו דמכח בשון הדיוט קאמר היה לו לפרש: אהני

דאפשר לאתויי בדוולא. ות"ת אפילו לא אפשר נמי אמאי מנכין לו לכיון דלא יבש נהרא רבה תו לא הוי מכת מדינה וי"ל דנקט התי טעמא דאפילו יבשו נמי שלמי יתורי שדות מחריס דהשתא הוי מכת מדינה אפילו הכי אינו מנכה לו כיון דאפשר לאתויי בדוולא מגבי ולא נשדפה רבה דדוקא בחלקה מגב ולא נשדפה שאין יכול לתקן הקלקול ע"י שום טורח מנכה לו לי נמי יש לומר דודאי בחכירות לא היה לריך לטעם זה אפילו בלא אפשר לאתויי אתי שפיר אבל משום קבלנות לישטריך שלא יוכל לומר לא אתעסק בה ואפ"ה לא אשלם כמיטבת אפי שאינו ממוייב להביא מנהרות אחרים הרחוקים ביותר ועל כן הולרך לומר דלא יבש נהרא רבה ומלי לאתויי בדוולא ולכך ממוייב לעשות בקבלנותו:

הני תרי מתני' קמייתא איתנהו בין בחברנותא בו'. ואע"ג דכשם שמולקין בחבותה ליתא בחכירות מ"מ שייכי בין בחכירות בין בקבלנות: **אידי ואידי דאמר ליה מחביר לחובר.** לכאורה משמע דבפ"ל חובר למחביר הוי קפידא בלאו הבי טעמא מדלא קאמר לידי ולידי בין אמר ליה מחביר למחביר בין אמר ליה מחביר לחובר [א] אבל לא אפשר לומר כן דהא מתני' דפ"ל חובר למחביר ליידי דקתני ת"ל מכור לי שדה בית השלחין ואפ"ה משום הא טעמא דוקא הוי קפידא ולאו דוקא נקט מחביר לחובר דה"ה חובר למחביר אלא משום דשמועה לא משכח קפידא בחחביר לחובר נמי הוה קפידא דבמחביר לחובר נמי אמר ליה מכור לי דוקא כשכתב מה היה דורש פשיטא שיש לו לקיים כמו שהתנה להה לאו למפתחא היא:

הכי גרסינן בתוספתא דכתובות (ג) מדם מביא קרבן עשיר על משמו וכן כל קרבנות שהיא חייבת שכך כתב לה מחריות דאית לך עלי מן קדמת דנא פי' כל קרבנות שהיתה חייבת קודם שנשתת לו יביא בעבורה שכתב לה מחריות דאית לך שתהא חייבת יהא עלי מן קדמת דנא אפילו חובות שקדמו לנישואין ודוקא בקרבנות שהן חובה לכפרתה כגון לידה וזיבה וצרעת או להכשירה לאכול בתרומה או לשמות ביין אם היא נזירה וכל אימת בירושלמי בכתובות בפרק נערה דקתני התם אפילו אכלה חלב או מיללה שבת משמע דוקא בהני קרבנות שנדרה ונדבה קודם נישואין או לוותה ואכלה לא יפלם ועד כאן לא מיבעיא לן בס"פ יש נוחלין (ג"ב דף קלט.) גלוותה ואכלה ועמדה ונשתת לי בלוקח הוי

מסורת הש"ס

ו) ב"ב ז', ג) לעיל עב: [לקמן קט.], ג) [תוספתא פ"ד], ד) נדרים לה: מזר כד. נגעים פ"ל [מ"ג], ה) [תוספתא דמעלת שבת כותב לה ובו' ליתא בתוספתא שבת], ו) [ע' תוס' ובמוס' כתובות נג. ד"ה שלחן], ז) [תוספתא דכתובות פ"ל, ח) [תוספתא דכתובות פ"ד], ט) [לקמן קיד: ושם הגי' מכבו ומת שומטו כו' וכ"ה גי' הערו' ערך שמט ג' וע"ש ברש"י], י) פי' הוא לא ימלי גמון ום גוסלין כבר שמי. רש"ל, כ) [ע' מהר"ם ורש"ל ורש"ל],

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה ה"ג לה בפ"ב. נ"ב בפרשה מלוכע במגילת מלוכע פוף פ"ד: (ז) בא"ד שתלוין דאית כל"ל ותוס' ג' שתוק: (ח) תוס' ד"ה ה"ג בתוספתא דכתובות פ"ד שם:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה לימי. שכל כו'. נ"ב ונ"ב ה"ה מולק:

עין משפט נר מצוה

טז א עיין בטור ס"ע ח"מ סי' שכח סעיף ג סמ"ע סק"ה:

יז ב מיי' פכ"ח מהל' מכירה הלכה יד סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' רים סעיף ח:

יח ג ד מיי' שם טוש"ע סעיף יח:

יט ה ו מיי' פ"ח מהל' שכירות הלכה ד סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' שכח סעיף ב בהג"ה:

כ ז מיי' שם הלכה יג סמג שם טוש"ע ח"מ סי' שכח סעיף ב:

כא ח טוש"ע ח"מ סי' מב סעיף טו:

כב ט מיי' פ"י מהל' שגגות הלכה ו סמג עשין נטז:

כג י מיי' פ"ג מהלכות מלוה ולוה הלכה ו סמג לאוין קפח טוש"ע ח"מ סי' נו סעיף יט:

מוסף רש"י

בית כור. לפי משנתן שמשים כחלר המשכן (ב"ב ו:). **אדם מביא קרבן עשיר על אשתו.** שפשי היתה עניה ונתחייבה קרבן קרבן עני עד שניפשו לו קרבן עני זה מביא קרבן עשיר על משמו וכן בכל קרבנות שהיא חייבת קודם לכן ולפילו קרבן קבוע שלינו נעשלם ויולל (נזיר כד.). ולא תמרינן דאע"פ שנשתת נעשיר עניה היא דמה שקנתה בעלה חלה על כל הקרבנות שחייבת מניה עליה (נדרים לה:). **משכנו והשיב לו המשכון ומת.** לוה לאחר שהשיב לו את העבוט, שומטו. מלוה, מעל גבי בניו. ואין נעשה אלו כשאר מטלטלים שלהן דלא משתעבדי לבעל חוב, לכיון דמשכניה קנייה (לקמן קיד:).